

OCHRANA ZVÍŘAT

Foto: Ivana Gardiánová

Ivana Gardiánová
Katedra genetiky a šlechtění

Ochrana zvířat - soubor opatření a podmínek, které umožní zvířeti uspokojit jeho biologické potřeby a prožívat plnohodnotný život

Etika - „správné, morální“ zacházení se zvířaty

Etologie - nauka o chování zvířat

Velikost národa a jeho morální pokrok se může měřit podle způsobu zacházení se zvířaty."

Mahátma Gándhí

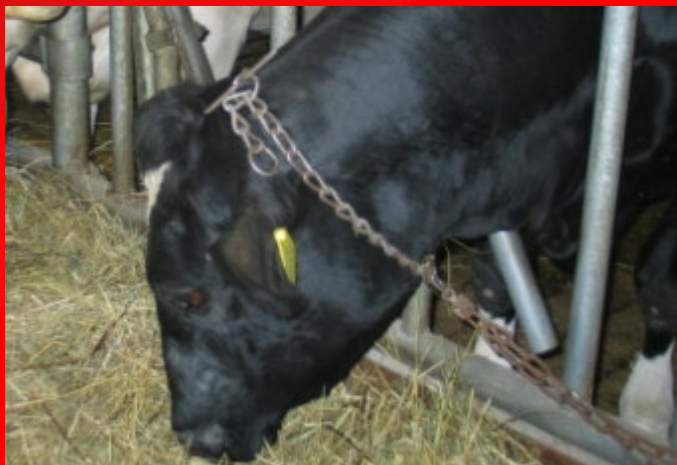
Foto: Ivana Gardiánová

Oblasti ochrany zvířat

- hospodářská zvířata - skot, prasata, ovce, kozy, drůbež
- zvířata v zájmových chovech - chovné stanice, domácnosti
- chovy volně žijících zvířat - zoo, stanice handikepovaných zvířat
- pokusná zvířata - výzkumné ústavy, školy, farmak. a kosm. spol.

- ochrana zvířat se vztahuje k zacházení se zvířaty od jejich narození do smrti z hlediska
 - ošetřování, výživa a napájení, hygiena prostředí
 - šlechtění, plemenitby a rozmnožování
 - využívání, přepravy
 - léčení, zdolávání hromadných onemocnění
 - usmrcování zvířat

Hospodářská zvířata

Zvířata v zájmových chovech

Volně žijící zvířata

Pokusná a laboratorní zvířata

Foto: Ivana Gardiánová

WELFARE

- anglický termín - životní pohoda zvířat - dle Webstera (1999) - schopnost zvířete vyhnout se strádání a zachovat si zdatnost
- posouzení pohody zvířat podle metody - „5 svobod“
- na zhoršenou pohodu zvířete poukazují změny v jeho chování, jako **stereotypní chování** nebo **abnormální nečinnost** a **neschopnost reagovat**

Foto: Ivana Gardiánová

„5 svobod“

- *1. Svoboda od žízně, hladu a podvýživy*
- *2. Svoboda od nepohodlí*
- *3. Svoboda od bolesti, zranění a nemoci*
- *4. Svoboda uskutečnit normální chování*
- *5. Svoboda od strachu a úzkosti*

Orgány ochrany zvířat

- Ministerstvo zemědělství (Mze)
 - ÚKOZ - Ústřední komise pro ochranu zvířat
 - Výbor pro ochranu hospodářských zvířat
 - Výbor pro ochranu zvířat v zájmových chovech
 - Výbor pro ochranu volně žijících zvířat
 - Výbor pro ochranu pokusných zvířat
 - Státní veterinární správa
 - Krajské veterinární správy
 - Okresní veterinární správy
 - Městské veterinární správy
- Akademie věd a příslušné státní orgány - resorty
- Obce

Foto: Ivana Gardiánová

Právní normy pro ochranu zvířat

• Přímá ochrana

- zákon č. 246/1992 Sb. na ochranu zvířat proti týrání v platném znění zákona č. 162/1993 Sb., zákona 193/1994 Sb., č. 243/1997 Sb., nález Ústavního soudu č. 30/1998, a zákona č. 77/2004 Sb. (úplné znění bylo vyhlášeno pod č. 149/2004 Sb.)
 - jeho prováděcí vyhlášky
 - Vyhláška č. 425/2005 Sb., kterou se mění vyhláška č. 208/2004 Sb., o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat
 - Vyhláška č. 424/2005 Sb., kterou se mění vyhláška č. 382/2004 Sb., o ochraně hospodářských zvířat při porážení, utrácení nebo jiném usmrcování
 - Vyhláška č. 207/2004 Sb., o ochraně, chovu a využití pokusných zvířat
 - Vyhláška č. 192/2004 Sb., o ochraně zvířat při chovu, veřejném vystoupení nebo svodu
 - Vyhláška č. 193/2004 Sb., o ochraně zvířat při přepravě
 - Vyhláška č. 75/1996 Sb., kterou se stanoví nebezpečné druhy zvířat
 - Vyhláška č. 191/2002 Sb., o technických požadavcích na stavby pro zemědělství
 - dále pak trestní zákon

Foto: Ivana Gardiánová

- **Nepřímá ochrana**

- zahrnuje právní předpisy, které upravují
 - zacházení se zvířaty
 - stanoví způsob a podmínky chovu, plemenitby zvířat
 - základní pravidla péče o zvířata
 - problematika nepřímé ochrany při zacházení se zvířaty je upravena různými právními předpisy týkajícími se zdraví - **veterinární péče, chovu zvířat, myslivosti, rybářství, krmiv, ochrany přírody a krajiny, ochrany životního prostředí, zoologických zahrad, podnikání – obchod se zvířaty a drezúra atd.**

Na základě § 21 odst. 1 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, vydává ÚKOZ doporučení. Ta mohou posloužit jako vodítko k řešení problémů, které přináší praxe.

Doporučení ÚKOZ - Provozování stanic pro handicapovaná zvířata a podobných zařízení

Doporučení ÚKOZ - Pomoc zvířatům z naší přírody v nouzi

Doporučení ÚKOZ - k regulaci populací toulavých koček

Doporučení ÚKOZ - k přepravě laboratorních zvířat

Doporučení ÚKOZ - Podmínky chovu plazů v zajetí

Doporučení ÚKOZ - Podmínky chovu savců v cirkusech

Doporučení ÚKOZ - Podmínky chovu savců volně žijících druhů v zajetí

Nevládní organizace ochrany zvířat - zahraniční

- **WSPA** - World Society for Protection of Animals
 - www.wspa-international.org (proti utrpení zvířat)
- **CIWF** - Comparisson in World Farming
 - www.ciwf.co.uk (ochrana hospodářských zvířat)
- **RSPCA** - Royal Society for the Prevention of Cruelty to Animals
 - www.rspca.org.uk (ochrana zvířat proti týrání)
- **RSPB** - Royal Society for the Protection of Birds
 - www.rspb.org.uk (ochrana ptáků)

- **EUROGROUP** for Animal Welfare
 - <http://www.eurogroupanimalwelfare.org/>

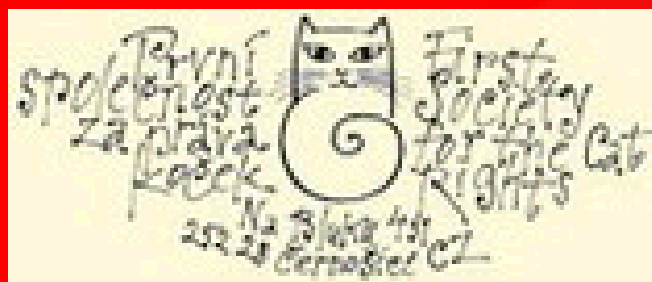
Foto: Ivana Gardiánová

Nevládní organizace ochrany zvířat - CZ

- **Nadace na ochranu zvířat**
 - www.ochranazvirat.cz
- **Společnost pro zvířata**
 - www.spolecnostprozvirata.cz
- **Liga na ochranu zvířat**
- **Different life**
 - <http://www.differentlife.cz/>
- **Sdružení na ochranu velkých koček**
 - <http://www.aga-studio.com/bcc/>
- **Svoboda zvířat**
 - <http://www.svobodazvirat.cz/>
- **Sdružení na ochranu zvířat**
 - <http://www.kocici-utulek.cz/>

- **Ochránci hospodářských zvířat**
 - <http://www.ohz.cz/>
- **První společnost za práva koček**
 - <http://www.kocky-online.cz/jportal/>
- **Pražský spolek ochránců zvířat**
 - <http://www.psoz.org/>
- **Přátelé přírody**
 - <http://www.prateleprirody.cz/>

- Pro účely tohoto zákona č. 246/1992 (novelizace č.77/2004) na ochranu zvířat proti týrání se rozumí
 - a) zvířete každý živý obratlovec, kromě člověka, včetně volně žijícího zvířecího jedince a jeho samostatného života schopné formy, nikoliv však plod nebo embryo,
 - b) volně žijící zvíře je zvíře, patřící k druhu, jehož populace se udržuje v přírodě samovolně, a to i v případě jeho chovu v zajetí,
 - c) zvíře v lidské péči je přímo závislé na bezprostřední péči člověka,
 - d) hospodářským zvířetem zvíře chované pro produkci živočišných produktů, vlny, kůže nebo kožešin, popřípadě pro další hospodářské nebo podnikatelské účely, zejména skot, prasata, ovce, kozy, koně, osli a jejich kříženci, drůbež, králíci, kožešinová zvířata, zvěř a jiná zvířata ve faremním chovu a ryby, včetně zvířat produkovaných jako výsledek genetických modifikací nebo nových genetických kombinací,
 - e) zvíře v zájmovém chovu zvíře, u kterého hospodářský efekt není hlavním účelem chovu, a to buď chované v prostorách k tomu určených nebo v domácnosti, jehož chov slouží především zájmové činnosti člověka, nebo zvíře sloužící člověku jako jeho společník,
 - f) nebezpečné zvíře zvíře, které v konkrétní situaci bezprostředně ohrožuje člověka,
 - g) nebezpečný druh zvířete druh zvířat, která vzhledem ke svým biologickým vlastnostem má zvláštní nároky na zacházení, umístění, krmení, napájení, případně ošetřování, je běžně způsobit ohrozit zdraví nebo život člověka,
 - h) toulavé zvíře je zvíře v lidské péči, které není pod trvalou kontrolou nebo dohledem fyzické osoby nebo chovatele a které se pohybuje volně mimo své ustájení, výběhové prostory nebo mimo domácnost svého chovatele,

- i) opuštěným zvířetem zvíře původně v lidské péči, které není pod přímou kontrolou nebo dohledem fyzické osoby nebo chovatele a ze zjištěných skutečností vyplývá, že ho jeho chovatel opustil s úmyslem se jej zbavit nebo ho vyhnal,
- j) pokusným zvířetem zvíře, včetně volně žijícího zvířete, které je nebo má být použito k pokusům,
- k) chovatelem každá právnická nebo fyzická osoba, která drží nebo chová (dále jen „chová“) zvíře nebo zvířata, trvale nebo dočasně, přemísťuje zvíře, nebo obchoduje se zvířaty, provozuje jatky, útulky, záchranné stanice, hotely a penziony pro zvířata nebo zoologické zahrady,¹⁾ provádí pokusy na zvířeti nebo zvířatech anebo pořádá svody zvířat,^{1a)}
- l) posuzovatelem osoba mající nejméně 5 let odborné praxe v oblasti řízení nebo kontroly pokusů na zvířatech, které bylo uděleno osvědčení podle § 17 odst. 1,
- m) utrpením stav zvířete způsobený jakýmkoliv podnětem nebo zákrokem, kterého se zvíře nemůže samo zbavit a který u zvířete způsobuje bolest, zranění, zdravotní poruchu anebo smrt,
- n) nepřiměřenou bolestí bolest neodpovídající povaze potřebného zákroku,
- o) usmrcením jakýkoliv zákrok nebo jednání, které způsobí smrt zvířete,
- p) porážkou usmrcení jatečného zvířete^{1a)} za účelem využití jeho produktů,
- r) utracením usmrcení zvířete, pokud možno bezbolestně, stanovenými veterinárními prostředky a vybavením, provedené veterinárním lékařem, osobou odborně způsobilou podle § 17 odst. 1 nebo provedené pod jejich kontrolou,
- s) utýráním přivození smrti zvířete v důsledku bolestivého anebo jinou trýzeň zvířeti působícího jednání člověka, které zvíře přežije, ale které má za následek nutnost jeho utracení pro následky z utrpení, anebo usmrcení zvířete zakázanými metodami (§ 5 odst. 7 a § 14 odst. 1),

- r) kupírováním uší kosmetický zákrok na obou stranách hlavy zvířete, v jehož důsledku dochází v podobném tvaru ke ztrátě ušního boltce, a tím ke změně vzhledu zvířete,
- s) pokusem jakékoliv použití zvířete k pokusným nebo jiným vědeckým účelům, které u zvířete vyvolá nebo je způsobilé vyvolat bolest nebo utrpení, anebo které může vést k trvalému poškození nebo ke ztížení přirozeného způsobu života zvířete, anebo které v důsledku provedených zákroků nebo provedených úkonů vede nebo může vést k tomu, aby se zvíře s takovýmto poškozením narodilo; za pokus se považují i případy, kdy bylo u zvířete vyloučeno utrpení nebo trvalé poškození úspěšným použitím prostředků pro celkové nebo místní znecitlivění, prostředků snižujících bolest nebo jiných metod. Veterinární léčebné, preventivní a diagnostické úkony, inseminace a přenos embryí, porážení zvířat nebo označování zvířat v chovu a činnosti podle § 15 odst. 8 nejsou pokusem podle tohoto zákona,
- t) projektem pokusů písemně vyjádřený záměr a cíl pokusu na zvířeti, který musí obsahovat identifikaci uživatelského zařízení a údaje o jeho akreditaci (§ 15 odst. 2), zejména označení osoby zodpovědné za péči o zvířata v uživatelském zařízení; projekt pokusů musí dále obsahovat označení osoby, která je oprávněna pokus řídit (vedoucí pokusu), zdůvodnění pokusu, označení druhu pokusných zvířat, jejich počet a původ, stanovení podmínek provádění pokusu a veterinárních podmínek, včetně stanovení závazné metodiky pokusů a způsobu provedení a ukončení pokusu,
- u) testací přesně popsané standardní techniky, které se periodicky opakují,

- v) vyhledávacím výzkumem pokusy na zvířatech sloužící k ověření vědecké domněnky,
- w) bezpečnostními zárukami pokusné ověření vlivu
- 1. prostředků určených ke klinickým zkouškám v humánní a veterinární medicíně,
- 2. prostředků určených pro spotřebu lidí a zvířat,
- 3. prostředků a přírodních sil, které mohou přímo nebo nepřímo ovlivňovat životní prostředí,
- x) zařízením podnik, ústav, budovy, komplexy budov nebo jiné prostory, v nichž je provozována činnost se zvířaty; může se jednat o zařízení, která nejsou úplně oplocena nebo zastřešena, jakož i o pohyblivá zařízení,
- y) chovným zařízením zařízení, v němž jsou chována laboratorní zvířata,
- z) dodavatelským zařízením zařízení, které dodává za úplatu laboratorní zvířata,
- aa) uživatelským zařízením zařízení, v němž jsou zvířata používána k pokusům,
- bb) přepřavou přesun živých zvířat v dopravních prostředcích,^{1a)} včetně jejich nakládky, vykládky nebo překládky,
- cc) místem překládky místo, v němž je přeprava přerušena za účelem přeložení zvířat z jednoho dopravního prostředku do jiného dopravního prostředku,
- dd) místem odjezdu místo, v němž jsou zvířata poprvé naložena v souladu s plánem cesty na dopravní prostředek, nebo místo, v němž jsou zvířata opětne nakládána poté, co byla vyložena k odpočinku na 24 hodin, pokud se nejedná o zastávku nebo o místo překládky,
- ee) místem určení místo konečné vykládky v souladu s plánem cesty z dopravního prostředku, pokud se nejedná o zastávku nebo o místo překládky,
- ff) stanicí odpočinku v plánu cesty stanovené místo, kdy je přeprava přerušena, aby byla zvířata ošetřena, nakrmena a napojena,
- gg) dobou odpočinku souvislé období v průběhu cesty, během něhož nejsou zvířata přemísťována dopravním prostředkem,
- intenzívním chovem chov, ve kterém jsou hospodářská zvířata chována za podmínek, v počtech, hustotě a kusech, které stanoví právní předpisy, za současného a častého dohledu člověka, který dbá o jejich zdraví a životní pohodu

- (1) Za týrání se považuje
- a) nutit zvíře k výkonům, které neodpovídají jeho fyzickému stavu a biologickým schopnostem a prokazatelně překračují jeho síly,
- b) podrobit zvíře výcviku nebo veřejnému vystoupení anebo obdobnému účelu, je-li toto pro zvíře spojeno s bolestí, utrpením, zraněním nebo jiným poškozením, jakož i vychovávat, cvičit nebo účelově používat zvíře k agresivnímu chování vůči člověku nebo jiným zvířatům,
- c) z jiných než zdravotních důvodů
- 1. omezovat výživu zvířete včetně jeho napájení, nestanoví-li zvláštní předpis jinak,^{1b)}
- 2. podávat zvířeti potravu obsahující příměsi nebo předměty, které mu způsobují bolest, utrpení nebo je jinak poškozují,
- 3. omezovat bez nutnosti svobodu ohybu nutnou pro zvíře určitého druhu, pokud by omezování způsobilo utrpení zvířete,
- d) vydat slabé, nevyléčitelně nemocné, vyčerpané nebo staré zvíře, pro které je další přežívání spojeno s trvalou bolestí nebo utrpením, k jinému účelu než neodkladnému a bezbolestnému usmrcení,
- e) podávat zvířeti dopingové látky a jiné látky poškozující organismus s cílem změnit jeho výkon nebo vzhled,
- f) cvičit nebo zkoušet zvíře na jiném živém zvířeti, používat jiných živých zvířat jako lákadel, štvát zvířata proti sobě, aniž by to vyžadoval lov, výcvik nebo použití ovčáckého nebo pasteveckého psa, příprava zvířete k jeho vypuštění do volné přírody nebo k činnosti uvedené v § 14 odst. 7,
- g) provádět chirurgické zákroky za účelem změny vzhledu zvířete, zejména kupírovat uši, ničit hlasivky nebo používat jiných prostředků k omezení hlasitých projevů zvířat anebo z jiných než zdravotních důvodů amputovat drápy, zuby, jedové nebo pachové žlázy, nejde-li o případy uvedené v § 7 odst. 3,
- h) používat podnětů, předmětů nebo bolest vyvolávajících pomůcek tak, že působí klinicky zjevné poranění nebo následné dlouhodobé klinicky prokazatelné negativní změny v činnosti nervové soustavy nebo jiných orgánových systémů zvířat,
- i) podávat zvířeti bez souhlasu veterinárního lékaře^{1c)} veterinární léčiva a přípravky²⁾ s výjimkou těch, které jsou volně v prodeji, provádět krvavé zákroky, pokud nejsou prováděny osobou odborně způsobilou;^{1c)} za tyto zákroky se nepovažují paznehtářské a podkovářské úkony,
- j) vyvolávat bezdůvodně nepřiměřené působení stresových vlivů biologické, fyzikální nebo chemické povahy,
- k) chovat zvířata v nevhodných podmínkách nebo tak, aby si sama nebo vzájemně způsobovala utrpení,
- l) zasahovat do průběhu porodu způsobem, který neodpovídá obtížnosti porodu, zvyšuje bolest anebo poškozuje zdraví matky i mláďete,
-

- m) zacházet se zvířetem, přepravovat je nebo je pohánět způsobem, který vyvolává nepřiměřenou bolest, utrpení nebo poškození zdraví anebo vede k jeho neúměrnému fyzickému vyčerpání,
- n) používat k vázání nebo k jinému omezení pohybu zvířete prostředky, které zvířeti způsobují anebo lze předpokládat, že budou způsobovat, poranění, bolest nebo jiné poškození zdraví,
- o) usmrtit zvíře způsobem působícím nepřiměřenou bolest nebo utrpení,
- p) překrmovat nebo krmit zvíře násilným způsobem, nejde-li o zákrok nezbytný k záchraně jeho života nebo zachování jeho zdraví,
- r) používat živá zvířata ke krmení těch druhů zvířat, u nichž z biologických důvodů není takový způsob výživy nutný.
- s) opustit zvíře s výjimkou zvířete volně žijícího s úmyslem se ho zbavit nebo zvíře vyhnat,
- t) při manipulaci s živými rybami zbavovat ryby šupin nebo ploutví, vsouvat rybám prsty pod skřele do žáber nebo jim vtlačovat prsty do očí anebo násilně vytlačovat jikry nebo mlíčí, nejde-li o postup stanovený zvláštním právním předpisem,^{1d)}
- u) označovat zvíře vymrazováním s výjimkou ryb, a označovat zvíře výžehem, s výjimkou koní,
- v) chovat zvíře způsobem nebo v prostorech, které jsou v rozporu se zvláštními právními předpisy,^{1e)}
- w) z jiných než zdravotních důvodů řezat paroží nebo jeho části ve vývojové fázi živé tkáně, a to i v případě, že by bylo provedeno za použití prostředků pro celkové nebo místní znecitlivění, prostředků snižujících bolest nebo jiných metod,
- x) používat elektrický proud k omezení pohybu končetin nebo těla zvířete mimo použití elektrických ohradníků nebo přístrojů pro elektrické omračování a usmrcování zvířat anebo odchyt ryb podle zvláštního právního předpisu.^{1d)}
- (2) Ustanovení odstavce 1 se nevztahují na zákroky nebo činnosti
 - a) spojené s naléhavou potřebou záchrany života zvířat nebo lidí v naléhavých situacích záchranných prací podle zvláštních právních předpisů,^{1f)}
 - b) prováděné podle schváleného projektu pokusů.
- (3) Podrobnosti může stanovit Ministerstvo zemědělství (dále jen „ministerstvo“) prováděcím právním předpisem.

- (1) Nikdo nesmí bez důvodu usmrтит zvíře.
- (2) Důvodem k usmrcení je:
 - a) využití produktů hospodářského zvířete,
 - b) slabost, nevléčitelná nemoc, těžké poranění, genetická nebo vrozená vada, celkové vyčerpání nebo stáří zvířete, jsou-li pro další přežívání spojeny s trvalým utrpením,
 - c) bezprostřední ohrožení člověka zvířetem,
 - d) výkon práva myslivosti a rybářství podle zvláštních předpisů,^{2a)}
 - e) nařízené mimořádné veterinární^{2b)} nebo hygienické opatření^{2c)} při ochraně před nákazami,^{2d)}
 - f) ukončení pokusu na pokusném zvířeti, není-li v projektu pokusů stanoveno jinak,
 - g) regulování populace zvířat v lidské péči a volně žijících zvířat; tím nejsou dotčena ustanovení zvláštních právních předpisů,^{2a),2e)}
 - h) deratizace^{2e)} a opatření v boji proti škodlivým organismům,^{2f)}
 - i) uložené zvláštní opatření v případě nemožnosti identifikovat zvíře podle zvláštních právních předpisů.^{2g)}
- (3) Porážení hospodářských zvířat vykrvením může být prováděno pouze po jejich omráčení zaručujícím ztrátu citlivosti a vnímání po celou dobu vykrvování. Jatečné zpracování zvířete před jeho vykrvením je zakázáno; to neplatí při průmyslovém zpracování ryb.
- (4) Výjimky z ustanovení odstavce 3 může povolit ministerstvo pro potřeby církví a náboženských společností,^{2h)} jejichž předpisy stanoví jiný způsob porážky zvířat. Porážku musí provádět osoba odborně způsobilá, která je povinna dbát o minimální utrpení poráženého zvířete.
- (5) Utracení smí provádět pouze veterinární lékař, odborně způsobilá osoba podle § 17 odst. 1 nebo zletilá osoba, tato však pouze pod odborným dohledem veterinárního lékaře nebo odborně způsobilé osoby podle § 17 odst. 1.
- (6) Osoby provádějící usmrcení zvířete jsou povinny přesvědčit se, že zvíře je podle prokazatelných příznaků mrtvé.
- (7) Nestanoví-li tento zákon jinak, zakazují se následující metody usmrcování zvířat:
 - a) utopení a jiné metody udušení včetně použití farmak typu myorelaxantů,
 - b) použití takových látek a přípravků,²ⁱ⁾ jejichž dávkování neuvede zvíře do hlubokého celkového znecitlivění a bezpečně nezpůsobí následnou smrt,
 - c) ubití, ubodání nebo jiné metody, které zvířeti způsobí nepřiměřenou bolest nebo utrpení,
 - d) použití elektrického proudu, pokud nenastane okamžitá ztráta vědomí,
 - e) použití lepů a jiných podobných prostředků, které dlouhodobě omezují pohyb zvířete tak, že k usmrcení zvířete dochází v důsledku nedostatku potravy nebo tekutin anebo v důsledku jiných metabolických poruch.
- (8) Zakazuje se výroba, dovoz a prodej čelistových a lepících pastí.

- **Správní delikty § 27**

- **(1) Správního deliktu⁷⁾ na úseku ochrany zvířat proti týrání se dopustí fyzická osoba, která je podnikatelem, nebo právnická osoba, která**
 - **a) ztěžuje nebo maří výkon dozoru prováděného příslušným orgánem ochrany zvířat,**
 - **b) propaguje týrání zvířat,**
 - **c) poruší jinou povinnost stanovenou tímto zákonem a obecně závaznými právními předpisy vydanými na jeho základě.**
- **(2) Za porušení povinnosti podle odstavce 1 se uloží pokuta do výše 100 000 Kč a za hrubé porušení povinnosti uvedené v odstavci 1 pokuta do výše 500 000 Kč. Jako trest lze také uložit zákaz činnosti na dobu až 5 let.**
- **(3) Hrubým porušením povinnosti se rozumí porušení povinnosti, jehož se dopustila fyzická osoba, která je podnikatelem, nebo právnická osoba opakovaně nebo soustavně anebo ve vztahu k více jedincům zvířat, anebo porušením povinnosti, jejíž porušení způsobilo týrání, utýrání, nebo jiný závažný a trvalý následek na zdraví zvířete.**
- **(4) Při stanovení výše pokuty se přihlédne zejména k závažnosti, způsobu, době trvání a následkům protiprávního jednání.**
- **(5) Pokutu lze fyzické osobě, která je podnikatelem, nebo právnické osobě uložit do jednoho roku ode dne, kdy příslušný orgán ochrany zvířat zjistil porušení povinnosti, nejdéle však do tří let ode dne, kdy k porušení povinnosti došlo.**
- **(6) Pokuta je splatná do 30 dnů ode dne, kdy rozhodnutí o jejím uložení nabylo právní moci.**
- **(7) Výnos pokut je příjmem obcí.**

- § 28
- Přestupky

- (1) Přestupku na úseku ochrany zvířat proti týrání se dopustí fyzická osoba, která
 - a) provádí bez povolení pokusy na zvířatech,
 - b) chová jedince nebezpečného druhu zvířat bez povolení podle § 13 odst. 5 až 8 tohoto zákona,
 - c) poruší jinou povinnost stanovenou tímto zákonem a obecně závaznými právními předpisy vydanými na jeho základě,
 - d) trpí týrání zvířat nezletilými nebo nesvéprávnými osobami, za které odpovídá,
 - e) provádí nebo propaguje týrání zvířat.
- (2) Za přestupek podle odstavce 1 písm. c) nebo d) lze uložit pokutu do výše 20 000 Kč, za přestupek podle odstavce 1 písm. a), b) nebo e) lze uložit pokutu do výše 30 000 Kč nebo zákaz činnosti až na 2 roky.
- (3) Není-li v tomto zákoně stanoveno jinak, platí o přestupcích a jejich projednávání obecné předpisy.⁸⁾

- § 28a

- Zvláštní opatření

- (1) Na návrh krajské veterinární správy může obecní úřad obce s rozšířenou působností správním rozhodnutím
 - a) nařídit a zajistit umístění týraného zvířete do náhradní péče, vyžaduje-li to jeho zdravotní stav, nebo pokud je opakovaně týráno,
 - b) nařídit chovateli zajistit opatření ke snížení počtu hospodářských zvířat včetně jejich usmrcení v souladu s tímto zákonem, dochází-li k jejich týrání,
 - c) nařídit chovateli pozastavení činnosti, při které dochází k týrání zvířat, a to do doby odstranění závad.
- (2) Odvolání proti rozhodnutí podle odstavce 1 nemá odkladný účinek.
- (3) Náklady spojené s umístěním týraného zvířete do náhradní péče a s následnou péčí o něj hradí osoba, jíž bylo zvíře odebráno.
- (4) Náklady na léčení zvířete, které bylo týráno a poškozeno tak na jeho zdraví, ponese osoba, jež tento stav způsobila, i když přesahují hodnotu zvířete.
- (5) Náklady spojené se snížením počtu hospodářských zvířat hradí chovatel.
- (6) O nákladech podle odstavců 3 a 4 rozhoduje obecní úřad obce s rozšířenou působností ve správním řízení.